

# ДИНАМІКА ЗМІН ТЕРМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

**Трембіцька О.І.**, к.с.-г.н., доцент

**Столяр С.Г.**, к.с.-г.н.

*Поліський національний університет*

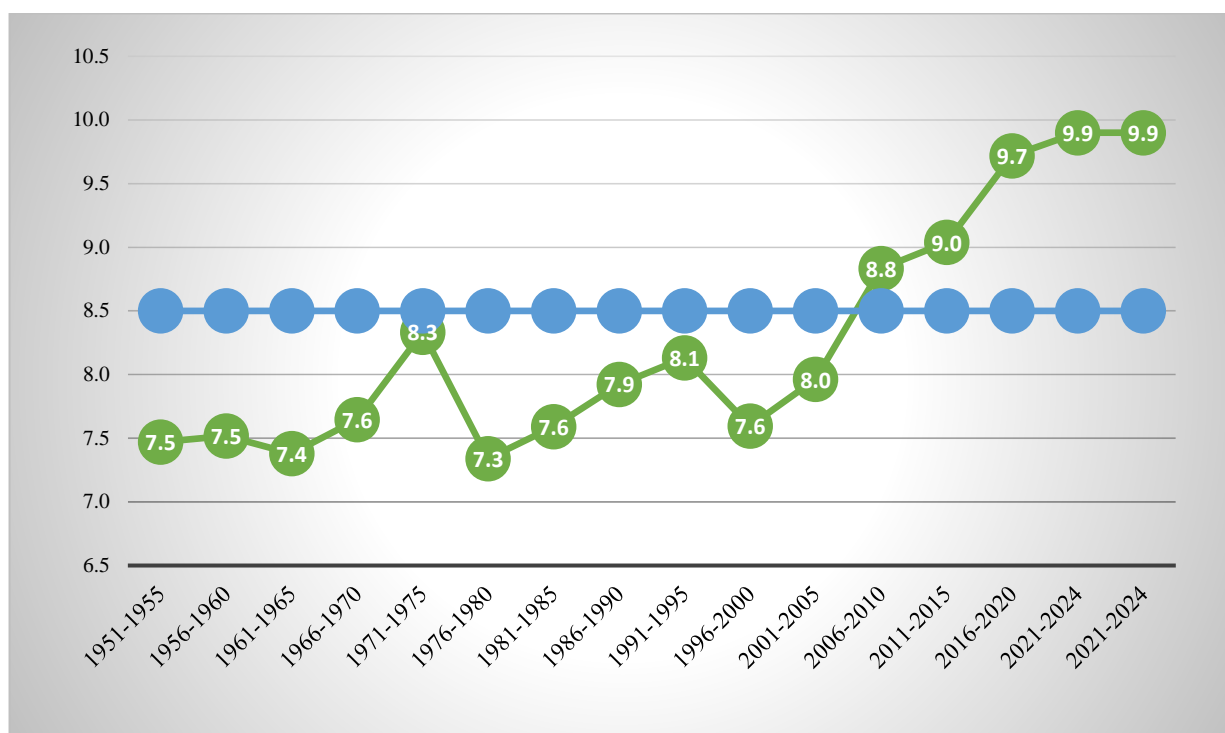
*kisyusha.trembitskaya@gmail.com*

Зміна температурного режиму Землі є однією з найбільших екологічних проблем сьогодення. Це явище називають глобальним потеплінням, спричинене переважно діяльністю людини, зокрема викидами парникових газів в атмосферу. Внаслідок цього змінюються глобальні кліматичні умови, які впливають на метеорологічні явища.

Перебудова процесів перенесення тепла та вологи в атмосфері викликає значні зміни в режимах опадів, температурі та вітрових процесах. Це може призвести до зниження врожайності, зниження якості водних ресурсів, зростання кількості природних катастроф, а також значних змін у біорізноманітті.

На прикладі температурних показників метеостанції с. Вереси ( $50.26^{\circ}\text{Пн}$   $28.68^{\circ}\text{Сх}$ ) досліджували динаміку температури повітря протягом 1951–2024 років (рис. 1). Виявлено, що протягом цього періоду температура повітря відхилялася від кліматичної норми 1951–2024 рр. та збільшившись загалом на  $2,4^{\circ}\text{C}$ .

Ці зміни температури вказують на серйозні глобальні кліматичні тенденції, зокрема на процеси глобального потепління, які спостерігаються в Житомирській області. Різке підвищення середньорічної температури після 1970-х років, особливо після 1990-х, є яскравим підтвердженням впливу антропогенних факторів. Значне потепління клімату відбулося в 2000-х роках, коли середня температура стабільно перевищувала  $8^{\circ}\text{C}$ , а в 2016 – 2020 роках вона вперше досягла  $9,7^{\circ}\text{C}$ . У період 2021–2024 років було зафіксовано новий температурний рекорд –  $9,9^{\circ}\text{C}$ , що стало найвищим значенням за весь аналізований період.



*Рис. 1. Динаміка змін середньої річної температури повітря, 1951–2024*

Зростання температури на 2,4 °C за 75 років є значним і має важливі екологічні та соціально-економічні наслідки. Окрім цього, зміни клімату вже починають впливати на саму аграрну галузь. Зміна температурних режимів, зміщення сезонів та екстремальні погодні умови, такі як посухи, повені або сильні морозів, можуть значно вплинути на врожаї та знижувати продуктивність сільського господарства. Внаслідок підвищення середньорічних температур зміщуються на більш ранній період строки посіву озимих культур. Тепліша осінь дозволяє проводити посів озимих культур раніше, ніж це було в традиційні роки. Однак теплі зими та часті відлиги негативно впливають на перезимівлю озимих культур, оскільки порушується їх природний зимовий спокій, що знижує їх стійкість до морозів. Щодо ярих культур підвищення температури сприяє скороченню зимового періоду, які можливо висівати раніше, оскільки рання весна забезпечує більш сприятливі умови для початку вегетації.

Таким чином, зміна кліматичних умов у даному регіоні змушує аграріїв адаптуватися до нових умов, коригуючи строки посіву для досягнення оптимальних результатів. Також відкриває нові можливості для місцевого населення займатися іншими видами діяльності, такими як овочівництво, виноградарство, вирощування плодово-ягідних дерев та технічних культур.

### Список використаної літератури

1. Сніжко С. І., Паламарчук Л. В., Затула В. І. Метеорологія : підручник. Київ : Видавництво-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 592 с.

2. Бабіченко В. М., Бондаренко З. С., Ніколаєва Н. В., Гущина Л. М. Мінімальна температура повітря на території України в умовах сучасного клімату. *Фізична географія та геоморфологія*. 2010. Вип. 2(59). С. 63–75.
3. Адаменко Т. Зміна клімату та сільське господарство в Україні: що варто знати фермерам? Київ : Німецько-Український агрополітичний діалог, 2019. 36 с.
4. Бабіченко В. М., Ніколаєва Н. В., Гущина Л. М. Зміни температури повітря на території України наприкінці ХХ та на початку ХХІ століть. *Український географічний журнал*. 2007. № 4. С. 3–12.
5. Майданович Н. Про вплив кліматичних змін на агросферу України : огляд. *Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України*. 2020. Вип. 27(41). С. 162–175.